

BALLAI LÁSZLÓ

A másik Magyarország

© COPYRIGHT 1998, BALLAI LÁSZLÓ, MINDEN JOG FENNTARTVA.

MEGJELENT AZ „EZREDVÉG” IRODALMI, MŰVÉSZETI ÉS TÁRSADALOMKRITIKAI FOLYÓIRAT
XIII ÉVFOLYAM, 11. (2003. NOVEMBERI) SZÁMÁBAN.

EZ A MŰ AZ ÍRÓ HONLAPJÁRÓL, A
[HTTP://WWW.VASAROS.COM/ART/BALLAI/](http://www.vasaros.com/art/ballai/)
OLDALRÓL SZÁRMAZIK.

A SZÖVEG BÁRMINEMŰ MEGVÁLTOZTATÁSA, VALAMINT KERESKEDELMI CÉLÚ SOKSZOROSÍTÁSA
CSAK A SZERZŐ KÜLÖN, ÍRÁSBELI ENGEDÉLYÉVEL LEHETSÉGES.

E-MAIL: BALLAI@VASAROS.COM

(P) 2003, BY [VASAROS DOT COM](http://www.vasaros.com)

Ráérősen sétált haza a randevúról. Ez a lány megvan. Minden jól sült el. A cipóban felszolgált hagymaleves, a bajor káposztás csülök, a búzasör. És csók a végén, meg "drága Zsigmond, hiányozni fogsz". Talán már a következő találka után feljön a lakására. Sőt, az sem kizárt, hogy járnak is majd, hiszen Anita nemcsak dekoratív, de némi esze is van. Társaságba is be lehet dobni.

Ahogy a Dob utcából befordult a Kertész utcába, a sarkon elhaladt amellett a kiskocsmá mellett, ahová a nyolcvanas évek közepén nem egyszer betértek Dianával. Az micsoda nő volt! A Közgáz egyetem legjobbja. Kár, hogy megzubbant. Műbalhék, kiborulás, depresszió. Szerencse, hogy a piától ellazult. Egy üveg pezsi, és mindenben partner volt a pulyka. És ennek már több mint tíz éve! Mi is lett vele? Ja, igen, valami külföldihez ment férjhez. De miért nem tűnt fel ennyi ideig ez a hely? Persze, a Körút felől nem erre szokott gyalog jönni, ha pedig kocsit vezet, a Dob utcai kereszteződésben jobbra kell néznie, a pincelejárát pedig balra esik.

Fejét lehajtva lement az alacsony lépcsőn, hogy megkeresse a kedves sarkot, amelyben órákon ültek egymásba borulva Dianával. Ám a helyiséget egyedül a söntéspult helyzetéről lehetett felismerni. Az asztalokat, székeket eltávolították, a mocskos falakon – melyekre faburkolat helyett műanyag lambéria került – könyöklőasztal futott körbe, de itt-ott már leszakadt a ránehezülő felsőtestek súlyától. Egy vendég elvizült nézéssel meredt rá, majd beleharapott a jobb kezében tartott margarimba s baljával kenyeret tört hozzá a pulton levő penészgyanús vekniből.

Némi tétovázás után Zsigmond rendelt egy nagyfröccsöt.

– Huszonhat forint – lökte elé az italt a csapos.

Zsigmond a zsebéből előhúzott bankjegyeket a pult felett lebegtetve bizonytalanul kérdezett vissza: – Mennyi?

– Nem hallja? Huszonhat.

– Százból kérek.

A Bajor Királyban háromszázért szokott búzasört inni. A magas borralalón nem csak a csapos álmélkodott el, de mindenki felfigyelt Zsigmondra, aki nagyot húzott a poharából. Jólesett az ital, szomjas maradt a csülök után. Első este nem lehet három sörnél többet meginni a nő előtt, mert alkoholistának hiszi az embert.

Egy szakállas alak lépett Zsigmondhoz.

– Ne haragudjon, hogy megszólítom – mondta barátságosan mosolyogva. – Törzsvendég vagyok itt, de maga olyan, mint a király.

– Uram, én csak egy egyszerű vendég vagyok, mind mindnyájan – szerénykedett Zsigmond.

– Nem, maga nem olyan, mint a többiek. És nem csak azért, mert százat adott huszonhatra, nem uram. Maga az egyetlen, aki itt engem megért.

Felemelte a poharát és ivott.

– Ezekkel ugyanis nem lehet beszélgetni – folytatta. – De tényleg maga a király. Ahogy mozog, ahogy rendel, ahogy iszik. És ez nekem tetszik. A többieknek nem. De a többiek mit számítanak, ha mi beszélgetünk.

Kiürültek a poharak. Zsigmond rendelt még egy kört.

- Különben, én itt lakom a negyvennyolcban – közölte a szakállas férfi.
- Igen? Akkor szomszédok vagyunk. Hányadikon lakik?
- A pincelejáróban.

Zsigmond zavartan elhallgatott. A lépcsőlakó azonban lendületesen folytatta: – Az a lényeg, hogy az ember őrizze meg a tartását, uram. Nem szabad feladni az emberi méltóságot. Tudja-e, miért kerültem az utcára?

- Nem?
- A feleségem miatt.

Zsigmond kezdte unni hivatlan beszélgetőtársát. Azon gondolkozott, hogy itt Magyarországon miért nem lehetséges, hogy valaki bemenjen egy ivóba, és zavartalanul elfogyasszon egy italt, ha szomjas.

- De azért csak megélünk – folytatta a törzsvendég. – Mindig előre is lépünk egy kicsit. Most például sikerült lecserélni a kocsimat egy újabbra.

Zsigmond, mint jó társalgó, majdnem megkérdezte: "Milyen márkájú autót vett?", de most már óvatos volt. A hajléktalan elmesélte, hogy az új kocsira egyszerre tíz kiló horgany is ráfér, és a kereke is strapabíró.

Tehát a magafajta "kocsikkal" vánszorgó guberálók miatt nem lehet rendesen haladni a Dob utcában, amíg a MÉH nyitva tart. Reggelente ezért késik az irodából, és mindig exkuzálnia kell magát, ami nem igazán szerencsés dolog. Ámbár őt megvárják az ügyfelek. Hiába, az adótanácsai, a trükkjei aranyat érnek.

- Képzeld, a horganyért háromszáz forintot kaptam – lelkesedett a férfi. – Uram, háromszázat! Féltre is tettem belőle.

Zsigmond úgy érezte, ideje lejárt, és indulni készült.

De a szakállas megragadta a karját, és így szólt: – Uram, nekem semmi közöm ehhez a helyhez. Én Taszáron voltam fejlesztő mérnök. Amikor az új kormány eldöntötte a felszámolást, egyik hónapról a másikra az utcán találtam magam, több tucat kollégával együtt. Még végkielégítést sem kaptunk. Most mondja meg, hol tud elhelyezkedni Magyarországon egy, a hadseregből kirúgott fejlesztő mérnök? Ez nem Amerika, ahol két kézzel kapnának a magamfajta után.

Zsigmond figyelni kezdett. A mérnök folytatta: – Hónapokig jártam munka után. Minden kapu bezáródott. Mindegy, nem érdekes. De egy nap megyek haza, és a kulcsom nem nyitja az ajtót. Megnézem a táblát, a feleségem leánykori neve áll rajta. Elkezdtem dörömbölni, nyisd ki az ajtót, mondom, az anyád keservit, vagy rád töröm. Erre azt feleli a drága, hogy jog szerint az övé a lakás, és tűnjek el, mert kihívja a rendőrséget.

Ittak. A szakállas beleélte magát a történetébe.

- És tényleg kihívta a rendőröket, akik megállapították, hogy nincs jogcímem arra, hogy belépjek a saját lakásomba! Nincs jogcímem. Mi ez? Másnap elmentem a tanácsra, mert tanácsi volt a lakás, kettőnk nevére jött a kiutalás húsz évvel ezelőtt, kettőnk nevére jött a vételi ajánlat is, két éve. A tisztviselő elém tette azt a nyilatkozatot, amelyben lemondtam a vételi jogomról a feleségem javára. Elsötétült előttem a világ. Eszembe jutott a jelenet. Édes mosollyal csak annyit kért az asszony, egy finom vacsora után, ha jól emlékszem, pecsenye kacsát sütött, hogy írjam már itt, hogy eljárhasson a vétel ügyében, mert én olyan elfoglalt vagyok, úgysem érnék rá. Aláírtam.

Zihálva kiitta az italát.

– Felség, elmehet – mondta. – Nem tartom fel tovább. Az audiencia véget ért. Ez volt az én történetem. Két éve nem tudtam elmondani senkinek. Ha itt körülnéz, megértheti, miért. Pedig ami az életmódomat illeti, semmiben sem különbözik tőlük, hacsak abban nem, hogy ők ügyesebben kukáznak. De nem félek, idő kérdése minden.

– Uram, hadd hívjam meg még egy pohár borra – unszolta Zsigmond.

– Nagyon kedves, de most én vagyok a soros.

Zsigmond a csaposhoz fordult. – Ez az én köröm.

– Nekem teljesen mindegy, kinek a köre, csak valaki fizessen – morogta a csapos. Zsigmond a pultra helyezett egy százast.

– Tessék – mondta.

– Miért aláz meg? – kérdezte a mérnök.

– Nem alázom meg, csak átvállalom a kötelezettségét. Ez a rundó az enyém.

– Miért vállalná át?

– Mert holnap lehet, hogy nem talál horganyt és újságpapírt sem. Sőt, ezt az ötszázast is itt hagyom magának.

A szakállas felháborodott.

– Nem kell – mondta.

– Kinek nem kell, ha magának nem? – erősködött Zsigmond. – Fogadja csak el. Nincs más választása.

– Már hogyne lenne?

– Uram, legyen szíves – fordult a csaposhoz Zsigmond. – Itt van ez az ötszáz. Számlát nyitok a szakállas úrnak. Amíg az ötszáz forintból futja, addig nem kell fizetnie.

A pultra tette a bankjegyet.

De a mérnök már fönt járt a lépcső tetején, onnan dörögte: – Jobban szerettem ezt a helyet, mint a Lépcsőst, király. De végtére, az is csak háromszáz méterre van innen. Ott meg én nyitok számlát magának.

Becsapta a kocsmajtót. A helyiségben italozók felnéztek egy pillanatra, majd ismét poharaikba mélyedtek. A Zsigmondhoz legközelebb álló vágyakozó pillantást vetett a pultron heverő ötszáz felé, ajka, mint aki imádkozik, hangtalanul mozgott, talán azt számolgatta, mennyi ideig iszogathatna abból a pénzből anélkül, hogy végső összerokadás előtt álló kézikocsiján naponta kétszer embermagasságig rakott papírhalmot kellene elhúznia a Dob utcai begyűjtőig, ahol egy-két kilóval mindig átverik.

Zsigmond tehetetlen dühében rendelt még egy nagyfröccsöt, bár nem kívánta igazán az italt. Végtére is megalázta ez a „mérnök”. Tárgyalási szituációban keményen visszavágna, darabokra szedné ellenfele érveit. Hanem most nem fog egy guberáló után futkosni. Beszélnek lecsúszottokról, esélytelenekről, és tessék, ha az ember segíteni akar rajtuk, így viselkednek! Lassacskán kiürült a pohara, fizetett, eltette az ötszázából visszajárót, és hazaindult a sötétben. Megint Anita-ra gondolt. Holnap felhívja. Nem, még korai lenne. Hadd várjon legalább egy napot. Vagy kettőt? Ilyenkor az elején legjobb bizonytalanságban tartani a nőt.

Amint a kapu zárjába illesztette a kulcsot, megtorpant. Olyan érzése támadt, mintha valahol külföldön, nagyon messze, egy másik kontinensen járt volna az imént. Vagy lehet, hogy csak egy másik Magyarországon, amelynek létezéséről sokan nem is tudnak, még

többen nem is akarnak tudni, s ahol egy ital huszonhat forint, nem háromszáz, mert háromszázból ott – margarinos kenyeret majszolva a lépcsőfordulókban – hetekig megélnék az emberek?

Budapest, 1998